

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи наукових досліджень у соціальній роботі

Назва дисципліни

Галузь знань – І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність – І 10 Соціальна робота та консультування

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Соціальна робота. Психосоціальна підтримка та консультування

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС

Шифр дисципліни – ОЗП.10

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – Гуманітарно-педагогічний

Кафедра – Соціальної роботи і соціальної педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	СРС				
			Європейські кредити	Години	Всього	Лекції	Лабораторні і	Практичні заняття						
Денна	1	2	5	150	66	32		34		84				+
Заочна	1	2	5	150	14	8		6		136				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота. Психосоціальна підтримка та консультування» за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування

Робоча програма складена

Підпис автора

д. пед. наук, проф.

Ганна РІДКОДУБСЬКА

Науковий ступінь, учене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора

Схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

Протокол від 29 серпня 2025 № 1 Зав. кафедри

Підпис

Олена ВАСИЛЕНКО

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету

Підпис

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Гарант освітньо-професійної програми, канд. пед. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Олена ВАСИЛЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Наукові дослідження в соціальній роботі: сучасні методи та цифрові технології» є складовою обов'язкової частини дисциплін загальної підготовки фахівців другого (магістерського) освітнього рівня за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування за освітньо-професійною програмою Соціальна робота та консультування.

Пререквізити – ОЗП.04 Іноземна мова (за професійним спрямуванням), ОФП.03 Інноваційні методи, технології та практики в системі соціальної роботи.

Постреквізити – ОФП.05 Фахова (консультативна) практика, ОФП.06 Переддипломна практика, ОФП.07 Кваліфікаційна робота.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК); Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 01); Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК 03); Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК 04); Здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК 05); Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 07); Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 08); Здатність до розуміння та використання сучасних теорій, методологій і методів соціальних та інших наук, у тому числі методи математичної статистики та кількісні соціологічні методи, стосовно завдань фундаментальних і прикладних досліджень у галузі соціальної роботи (ФК 01); Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи (ФК 04); Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність (ФК 16); Здатність здійснювати соціальне консультування різних груп населення та категорій клієнтів, використовуючи сучасні методи, технології та кризові інтервенції (УК 01); Здатність використовувати інноваційні методи, практики та цифрові технології у соціальній роботі, професійно розвиватися, ініціювати та впроваджувати соціальні зміни на засадах партнерства для вирішення складних соціальних проблем в умовах сучасних соціальних викликів і трансформацій (УК 02);

– **програмні результати навчання**: Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог (ПРН 01); Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження (ПРН 02); Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних (ПРН 05); Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження (ПРН 07); Визначати методологію прикладного наукового дослідження та застосовувати методи кількісного та якісного аналізу результатів, у тому числі методи математичної статистики (ПРН 14); Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність (ПРН 20); Здійснювати соціальне консультування різних груп населення та категорій клієнтів, використовуючи сучасні методи, технології та кризові інтервенції для підтримки, стабілізації, адаптації та відновлення соціальних функцій особистості, забезпечуючи міждисциплінарний підхід, етичність та ефективність допомоги (ПРН 21); Впроваджувати інноваційні методи, практики та сучасні цифрові технології у соціальній роботі, професійно розвиватися, ініціювати та впроваджувати соціальні зміни на засадах партнерства для вирішення складних соціальних проблем в умовах сучасних соціальних викликів і трансформацій (ПРН 22).

Мета дисципліни. Поглиблення знань здобувачів з методологічних проблем соціальної роботи та консультування, логіки науково-дослідного процесу, прийомів аналізу та передбачення його подальшого розвитку.

Предмет дисципліни. Обсяг теоретичних і практично-орієнтованих знань здобувачів з особливостей організації та проведення наукових досліджень у сфері соціальної роботи та консультування.

Завдання дисципліни. Сприяти засвоєнню теоретичних основ написання, оформлення та захисту наукових досліджень у сфері соціальної роботи та консультування, розробки

категоріального апарату, етапів, методики та методів їх проведення, застосування цифрових технологій та розширення способів оприлюднення й апробація результатів наукових досліджень.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: *аналізувати* методологію наукового дослідження; критично *оцінювати* та етично *використовувати* результати наукових розвідок інших дослідників; *збирати та аналізувати* емпіричні дані; *застосовувати* цифрові технології і методи математичної статистики в наукових дослідженнях; *узагальнювати та інтерпретувати* результати проведеного дослідження; *здійснювати* належне оформлення наукового дослідження відповідно до існуючих вимог; *представляти* результати проведеного дослідження на різних формах наукової комунікації вчених; *впроваджувати* результати наукового пошуку в практичну діяльність.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Практичні заняття	СРС	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Сутність науки як продуктивної сили розвитку суспільства.	2	4	6	2	2	8
Тема 2. Роль і функції науки у становленні соціальної роботи як професійної діяльності.	2		6			8
Тема 3. Наукове дослідження як форма розвитку науки: сутність, структура, етапи.	2	4	6			8
Тема 4. Особливості наукового дослідження в галузі соціальної роботи.	2		6			8
Тема 5. Категорійний апарат наукового дослідження: основні поняття, категорії, терміни.	2	4	6	2		8
Тема 6. Наукова проблема, гіпотеза, об'єкт і предмет дослідження у соціальній роботі.	2		6			8
Тема 7. Методи наукового дослідження: класифікація, характеристика, сфери застосування.	2	4	6			8
Тема 8. Емпіричні методи дослідження в соціальній роботі: спостереження, анкетування, інтерв'ю.	2	4	6	2		8
Тема 9. Принципи наукових досліджень: системність, об'єктивність, валідність, етичність.	2		6			8
Тема 10. Специфічні принципи наукових досліджень у сфері соціальної роботи.	2	4	6			8
Тема 11. Педагогічний експеримент як метод дослідження в соціальній роботі.	2		6			8
Тема 12. Методика проведення педагогічного експерименту у дослідженнях із соціальної роботи.	2	4	6	2		8
Тема 13. Види, структура та критерії оцінювання результатів соціально-педагогічного дослідження.	2		6			8
Тема 14. Інтерпретація та узагальнення результатів дослідження у соціальній роботі.	2	4	6	2	2	8
Тема 15. Оформлення результатів педагогічного дослідження: вимоги, структура, стандарти.	2	4	8			12
Тема 16. Презентація результатів дослідження: підготовка доповіді, статті, звіту, тез.	2	2	8			12
Разом:	32	34	84	8	6	136

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття науки, мета та основні її функції. Завдання педагогіки та соціальної роботи як науки. Організаційні основи педагогічних досліджень. Література: 2 [20-43]; 4 [28-34]; 10 [40-46];	2
2	Тема 2. Поняття науки, мета та основні її функції. Завдання педагогіки та соціальної роботи як науки. Організаційні основи педагогічних досліджень. Літ.: [2, с. 11-15, 3, с. 26-29, 15]	2
3	Тема 3. Наукове дослідження як форма розвитку науки (соціальної педагогіки, психології). Сутність психолого-педагогічного дослідження. Вивчення стану проблеми в науковій літературі та обґрунтування актуальності. Літ.: [2, с. 19-26, 3, с. 31-38, 11, с. 17-21, 17, с. 82]	2
4	Тема 4. Категорійний апарат психолого-педагогічного дослідження. Визначення об'єкта, предмета, мети і завдання дослідження. Формування гіпотези. Характеристика новизни. Літ.: [2, с. 56-62, 3, с. 53-57, 5, с. 3-6]	2
5	Тема 5. Методи психолого-педагогічного дослідження. Поняття методології та методики педагогічного дослідження. Основи методології теоретичних і емпіричних досліджень Літ.: [3, с. 38-45, 5, с. 50-51, 11, с. 86-87]	2
6	Тема 6. Принципи соціально-педагогічних досліджень. Сутність основних принципів наукових досліджень. Системний цілісний підхід у педагогічному дослідженні. Категорії та компоненти оцінки психолого-педагогічної системи. Літ.: [3, с. 45-52, 4]	2
7	Тема 7. Психолого-педагогічний експеримент та методика його проведення. Поняття про психолого-педагогічний експеримент та його види. Основні етапи та методика проведення експерименту. Літ.: [2, с. 62-65]	2
8	Тема 8. Характеристика результатів дослідження. Якісна та кількісна характеристика. Статистична обробка дослідних результатів. Літ.: [2, с. 76-82, 3, с. 111-118, 15, 17]	2
9	Тема 9. Оформлення результатів дослідження в соціальній роботі. Види психолого-педагогічних досліджень та основні етапи їх виконання. Загальні вимоги до виконання дослідних робіт. Підготовка рукописів до захисту наукових робіт. Література: [2, с. 79-80, 3, с. 107-111]	2

10	Тема 10. Системний і цілісний підхід у соціально-педагогічному дослідженні Основні принципи наукового пізнання (об'єктивність, системність, верифікованість). Принципи гуманістичного підходу у психолого-педагогічних дослідженнях. Значення принципів для забезпечення достовірності результатів. Етичні принципи дослідницької діяльності Літ.: [2, с. 70-72]	2
11	Тема 11 Соціально-педагогічний експеримент: поняття, види, функції Поняття експерименту як методу дослідження. Види експериментів: природний, лабораторний, педагогічний. Функції експерименту у перевірці гіпотези. Переваги й обмеження експериментального методу. Літ.: [2, с. 65-70]	2
12	Тема 12. Методика планування та проведення соціально-педагогічного експерименту Етапи проведення експерименту: підготовчий, основний, контрольний. Добір вибірки та умов експерименту. Фіксація й аналіз результатів. Етичні вимоги до організації експериментів. Літ.: [2, с. 82-84, 3, с. 103-106, 17, с. 210-211]	2
13	Тема 13. Характеристика результатів наукового дослідження: кількісний і якісний аналіз Підходи до аналізу результатів дослідження. Види показників у педагогічних дослідженнях. Кількісний аналіз і його можливості. Якісний підхід до інтерпретації результатів. Література: [2, с. 70-76, 3, с. 103-106, 19, с. 210-211]	2
14	Тема 14. Статистична обробка, інтерпретація та узагальнення результатів дослідження Мета статистичної обробки даних. Основні статистичні показники (середнє, відхилення, кореляція). Інтерпретація статистичних даних. Формулювання висновків і перевірка гіпотези. Літ.: [2, с. 31-46]	2
15	Тема 15. Оформлення результатів психолого-педагогічного дослідження: вимоги, структура Основні структурні елементи наукової роботи. Вимоги до оформлення тексту, таблиць, рисунків, посилань. Академічна доброчесність та унікальність наукового тексту. Типові помилки при оформленні дослідних робіт. Літ.: [2, с. 35-55, 3, с. 69-90, 7, с. 16-38, 12, с. 18-27]	2
16	Тема 16. Презентація результатів дослідження: підготовка звіту, доповіді Форми представлення результатів дослідження. Правила підготовки наукової доповіді та презентації. Оформлення наукових тез виступу. Культура усного та письмового наукового мовлення. Література: [2, с. 46-55, 3, с. 91-94, 7, с. 39-44, 12, с. 30-32]	2
	Разом:	32

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Тема 2. Роль і функції науки у становленні соціальної роботи як професійної діяльності. Літ.: [3, с. 38-45, 5, с. 50-51, 11, с. 86-87]	2
2	Методика проведення педагогічного експерименту у дослідженнях із соціальної роботи. Літ.: [3, с. 38-45, 5, с. 50-51, 11, с. 86-87]	2
3	Види, структура та критерії оцінювання результатів соціально-педагогічного дослідження. Літ.: [2, с. 35-55, 3, с. 69-90, 7, с. 16-38, 12, с. 18-27]	2
4	Інтерпретація та узагальнення результатів дослідження у соціальній роботі. Літ.: [2, с. 35-55, 3, с. 69-90, 7, с. 16-38, 12, с. 18-27]	2
Разом:		8

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ практикт. заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Наука як форма пізнання та засіб розвитку суспільства Поняття науки, її мета, функції та структура. Завдання педагогіки, психології та соціальної роботи як наук. Організаційні основи наукових досліджень у закладах вищої освіти. Література: [2, с. 11–15, 20–43; 3, с. 5–8, 26–29; 10, с. 40–46; 15]	4
2	Тема 2. Наукове дослідження як форма розвитку науки Сутність психолого-педагогічного дослідження. Вивчення стану проблеми у науковій літературі. Обґрунтування актуальності дослідження, його мети й завдань. Література: [2, с. 19–26; 3, с. 31–38; 11, с. 17–21; 17, с. 82]	4
3	Тема 3. Категорійно-понятійний апарат наукового дослідження Об'єкт, предмет, мета, завдання й гіпотеза дослідження. Характеристика наукової новизни, теоретичної та практичної значущості. Література: [2, с. 56–62; 3, с. 53–57; 5, с. 3–6]	4
4	Тема 4. Методологія, методи й принципи досліджень в соціальній роботі Поняття методології та методики наукового дослідження. Теоретичні й емпіричні методи дослідження. Основні принципи наукового пізнання, гуманістичний підхід, етичні норми. Література: [2, с. 62–70; 3, с. 38–45; 4; 5, с. 50–51; 11, с. 86–87]	4
5	Тема 5. Педагогічний експеримент в соціальній роботі: сутність, види, методика проведення	4

	Поняття експерименту, його функції й значення у дослідженні. Етапи проведення експерименту: підготовчий, основний, контрольний. Добір вибірки, фіксація результатів, етичні вимоги. Література: [2, с. 65–70, 82–84; 3, с. 103–106; 17, с. 210–211]	
6	Тема 6. Аналіз і оцінювання результатів наукового дослідження Кількісний і якісний підходи до аналізу. Статистична обробка даних: середнє, відхилення, кореляція. Інтерпретація результатів, формулювання висновків. Література: [2, с. 70–76; 3, с. 103–106; 19, с. 210–211]	4
7	Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження Структура наукової роботи. Вимоги до оформлення тексту, таблиць, рисунків, посилань. Академічна доброчесність, уникнення плагіату, типові помилки. Література: [2, с. 35–55; 3, с. 69–90; 7, с. 16–38; 12, с. 18–27]	4
8	Тема 8. Презентація результатів дослідження Форми представлення результатів: звіт, стаття, тези, презентація. Правила підготовки наукової доповіді та виступу. Культура усного та письмового наукового мовлення. Література: [2, с. 46–55; 3, с. 91–94; 7, с. 39–44; 12, с. 30–32]	4
9	Тема 9. Наукові дослідження в соціальній роботі: структура, вимоги, перспективи Види досліджень у соціальній роботі та консультуванні. Етапи виконання кваліфікаційних робіт магістрів. Підготовка до захисту й представлення результатів. Література: [2, с. 31–46; 3, с. 107–111]	2
Разом:		34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Тема Категорійно-понятійний апарат наукового дослідження Об'єкт, предмет, мета, завдання й гіпотеза дослідження. Характеристика наукової новизни, теоретичної та практичної значущості. Літ.: [1-19]	2
2	Тема Наукові дослідження в соціальній роботі: структура, вимоги, перспективи Види досліджень у соціальній роботі та консультуванні. Етапи виконання кваліфікаційних робіт магістрів. Підготовка до захисту й представлення результатів. Література: [2, с. 31–46; 3, с. 107–111] Літ.: [1-3, 12, 13]	4
Разом:		6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	8
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	8
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	8
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	8
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	8
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-6.	8
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Консультація з вибору теми ІДЗ.	8
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
9	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
10	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
11	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т11, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
12	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т12, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
13	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т13, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
14	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т14, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	8
15	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т15, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	12
16	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т16, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 7-16. Захист ІДЗ.	12
Разом:		84

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи здобувачів

- Наукові дослідження у соціальній роботі: основні підходи
- Особливості використання кількісних і якісних методів у дослідженнях соціальної роботи
- Роль емпіричних досліджень у вивченні соціальних проблем
- Планування наукового дослідження: етапи та ключові принципи
- Методи збору інформації в соціальній роботі: анкета, інтерв'ю, спостереження
- Етичні аспекти наукових досліджень у сфері соціальної роботи
- Аналіз і узагальнення результатів досліджень у соціальній роботі
- Інноваційні підходи до проведення соціальних досліджень
- Проблеми валідності та надійності даних у соціальних дослідженнях
- Роль інформаційних технологій у сучасних дослідженнях соціальної роботи
- Особливості досліджень вразливих груп населення
- Психологічні аспекти досліджень у соціальній роботі
- Моделі та інструменти прогнозування у соціальній роботі
- Соціальний експеримент як метод дослідження у соціальній роботі
- Використання соціологічних методів у дослідженнях соціальної роботи
- Розробка програм втручання на основі результатів досліджень
- Теоретичне моделювання у наукових дослідженнях соціальної роботи
- Проблеми впровадження результатів досліджень у практику соціальної роботи
- Роль міждисциплінарного підходу в дослідженнях соціальної роботи
- Соціальні тренди як об'єкт наукового дослідження

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних задач), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати реферат за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо

здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 2 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Другий семестр												Сума балів
Практичні заняття								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Іспит	
1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-16	T1-6	T7-16			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-100**
24-40								6-10		6-10	24-40	

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом
		Другий семестр					Сума балів
Практичне заняття		Контрольна робота		Тестовий контроль	ІДЗ*	Іспит	
1	2	Якість виконання	Захист роботи	T1-16			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
3-5	3-5	12-20	3-5	3-5	6-10	30-50	60-100

6-10	15-25	3-5	6-10	30-50	
------	-------	-----	------	-------	--

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20.

Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10
Всього балів	12	16	20

*Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.*

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
1	2

1	2
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач вищої освіти не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві-три несуттєві похибки.
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три несуттєві помилки.
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці реферату у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 30 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–20	21–26	27–30
---------------------------------	------	-------	-------	-------

Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Здобувач може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту*

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	10	15
Теоретичне питання № 2	6	10	15
Практичне завдання	8	14	20
Разом:	30		50

*Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту*

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

- Поняття науки як системи.
- Мета та її основні функції.
- Наукове пізнання та його характерні особливості.
- Соціальна робота як наука та її стадії розвитку.
- Державна система організації та управління науковими дослідженнями.
- Поняття наукового дослідження та його основне завдання.
- Мета фундаментальної та прикладної наук.
- Взаємозв'язок фундаментальної та прикладної наук.
- Типи наукових досліджень та їх взаємозв'язок.
- Поняття проблеми та вивчення стану проблеми в науковій літературі.
- Обґрунтування актуальності теми дослідження.
- Поняття об'єкта та предмета дослідження.
- Обґрунтування мети і її конкретизація
- Формування гіпотези наукового дослідження та її функції.

- Характеристика новизни дослідження.
- Поняття методології соціально-педагогічного дослідження.
- Поняття наукового методу та вимоги до його застосування.
- Основні групи методів пізнання та їх характеристика.
- Поняття методів індукція та дедукція, аналіз і синтез.
- Поняття методів порівняння, класифікація, моделювання, абстрагування та конкретизація.
- Аналіз змісту педагогічної документації та результатів діяльності.
- Проективні методи дослідження.
- Опитувальні методи соціально-педагогічних досліджень.
- Вимоги до анкетування.
- Класифікація тестів та вимоги до них.
- Метод експертної оцінки.
- Метод вивчення структури і рівня міжособистісних емоційних зв'язків.
- Сутність основних принципів наукового дослідження.
- Системний підхід у соціально-педагогічному дослідженні.
- Цілісний підхід та його значення у визначенні групи методів навчання.
- Компоненти соціально-педагогічної системи.
- Характеристика специфіки функціональних компонентів.
- Критерії оцінки педагогічних систем та критерії майстерності фахівця.
- Поняття педагогічного експерименту та характеристика його видів.
- Основні етапи та особливості педагогічного експерименту.
- Формуючий експеримент (послідовність дій, їх характеристика, програма).
- Якісна характеристика результатів дослідження.
- Кількісна характеристика результатів дослідження.

12 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Основи наукових досліджень в соціальній роботі» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, а саме: Рідкодубська Г. Основи наукових досліджень в соціальній роботі: Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни для студентів спеціальності «Соціальна робота». Хмельницький: ХНУ, 2020.

13 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Сейко, Н. А., Павлик, Н. П., Котловий, С. А., & Ситняківська, С. М. 2023. Методологія наукових досліджень, 320с.
2. Матрос О. Становлення інституту супервізії у соціальній роботі в Україні Věda a perspektivy, 2024, 1 (32).

3. Комар Т. В., Василенко О. М. Науково-організаційна діяльність дослідника : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2023. 118 с.
4. Коломієць О., Деміденко Т. Соціальні проекти як інструмент впровадження інновацій у соціальній роботі Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота», 2023, 2 (53): 61-66.
5. Сулицький В. В. Безконтактна детекція брехні в соціальній роботі. Ввічливість. Humanitas, 2023, 1: 163-171.
6. Семігіна Т., Столярук О. О. Флоренс Холліс (1907–1987), фундаторка психосоціального підходу у соціальній роботі (FLORENCE HOLLIS (1907–1987), FOUNDER OF THE PSYCHOSOCIAL APPROACH IN SOCIAL WORK). Personalitiy v istoriyi profesiynoyi sotsial'noyi roboty: vid KNIKH stolittya–do s'ohodennya. Kyiv, 2023.
7. Яворська Т. І. Методологія та організація наукових досліджень: курс лекцій Мелітополь: Люкс, 2020. 190 с

Додаткова:

1. Методологія наукових досліджень: Конспект лекцій з навчальної дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Комп'ютерні науки» галузі знань 12 Інформаційні технології спеціальності 122 Комп'ютерні науки денної та заочної форм навчання / уклад. І.М. Козубцов. Луцьк: ЛНТУ, 2022. 242 с.
2. Коханко О. М. Основи науково-педагогічних досліджень : навч. посіб. Хмельницький : ХНУ, 2005. 254 с.
3. Ломачинська І. М., Струтинська О. В., Волинець І. М. Методичні рекомендації до виконання та захисту дипломної роботи : для студентів спеціальності 7.02010501 «Документознавство та інформаційна діяльність»; Інститут філології та масових комунікацій Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна». Київ : Університет «Україна», 2013. 59 с.
4. Лудченко А. А. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : Т-во «Знання», КОО, 2000. 114 с.
5. Матвійчук Т. В., Ємельянова Т. В. Організація роботи, виконання та захист дипломного дослідження : метод. посіб. Київ : Університет «Україна», 2011. 50 с.
6. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, який наводять в авторефераті. Бюлетень ВАК України. 2009. № 5. С. 26-30. URL: http://ite.ksu.ks.ua/system/files/bjuleten_vak_ukrajini_no_5_2009.pdf.
7. Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації : наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 384 від 29.03.2012 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0711-12>.
8. П'ятницька-Познякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. Київ, 2021. 116 с.

15 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=949>
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.